herpy

SLANGER

Scarlet kingsnake

Lampropeltis elapsoides

Lampropeltis elapsoides er en liten, slank kongeslange fra det sørøstlige USA med røde, svarte og gule ringer som etterligner en giftig korallslange. Den er skjult og nattaktiv, en dyktig rømningskunstner og lever i naturen nesten bare av små skinker og andre slanke krypdyr. Mange dyr tar ikke imot mus, så arten er en oppgave for erfarne holdere.

Familie: Colubridae

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**40-76 cm** total lengde inkl. hale
Levealder	**15-20 år**
Aktiv	**I skumringen og om natten**
Levevis	**Bakkelevende og gravende**
Biotop	**Temperert skog og eng**
Vanskelighetsgrad	**Erfaren**

STELL

Min. terrarium	**60 × 30 × 30 cm** L × B × H for 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**24-29 °C**
Temperatur, natt	**20-22 °C**
Luftfuktighet	**50-70 %**
Vann	**Vannskål**
UVB	**Ikke nødvendig**
Kosthold	**Virveldyr**
Holdes	**Alene**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Kullstørrelse	**4-12 egg**
Kull per år	**1**
Inkubasjon	**40-65 dager** ved 27-29 °C

VERN OG PAPIRER

CITES	**Ikke listet**
EU-vedlegg	**Ikke listet**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Lampropeltis elapsoides er den minste av kongeslangene. Voksne dyr er oftest 40-50 cm lange, og de lengste blir omtrent 76 cm. Kroppen er slank med glatte, skinnende skjell og et lite, avrundet hode som nesten ikke er avsatt fra halsen. Grunnfargen er rød, og de røde feltene skilles av svarte ringer som hver har en smal hvit til gul ring i midten. Snuten er rød. Ungene er hvite, svarte og røde. I bestandene som har gule ringer, kommer den gule fargen gradvis fra omtrent tre måneders alder og gjennom de første tre årene, og den blir mørkere med alderen.

Tegningen etterligner den giftige korallslangen *Micrurus fulvius*, som deler en del av utbredelsen. Slangen selv er ugiftig og kveler byttet ved å slå seg rundt det. Levetiden på 15-20 år er lånt fra nære slektninger og ikke dokumentert for arten.

Artsnavnet *elapsoides* betyr "som Elaps", den gamle slekten som korallslangene ble regnet til. Arten ble lenge regnet som en underart av *Lampropeltis triangulum* og står fortsatt under det navnet i en del eldre litteratur og i handelen. Den er i dag en selvstendig art og står nærmere *Lampropeltis pyromelana* og *L. zonata* i det sørvestlige USA enn *L. triangulum*.

Utbredelse og leveområde

Lampropeltis elapsoides finnes i det sørøstlige USA: fra Virginia gjennom North og South Carolina, Georgia og hele Florida og mot vest gjennom Tennessee, Alabama og Mississippi til det sørlige Kentucky og det østlige Louisiana.

> **Naturlig utbredelse:** USA.

LEVEOMRÅDE

Arten lever i furuskog, fuktige skogpartier, blandet furu- og eikeskog, åpne gressletter og jordbruksland og også i hager og villastrøk. Den finnes ofte nær vann og i løs, sandholdig jord med mange skjul. Slangen er skjult og nattaktiv og tilbringer mye av tiden under jorden. Den gjemmer seg under løs bark på råtnende furutrær, i gamle stubber og under nedfalt tre og klatrer også godt.

Føden er uvanlig snever for en kongeslange. Nesten alt byttet (97 %) er avlange krypdyr: omtrent tre fjerdedeler er skinker og 15 % er små slanger. Byttet svelges med hodet først og veier i gjennomsnitt omtrent en femtedel av slangen. Nyklekte unger tar nesten bare små skinker, særlig *Scincella lateralis*. Hunnene legger eggene sine i juni og juli under råtnende tre og mellom steiner.

Stell

TERRARIET

Det finnes lite dokumentert kunnskap om stell av *Lampropeltis elapsoides*, fordi arten sjelden holdes og bare i liten grad avles. Tallene her bygger på artens leveområde og på stellet av nært beslektede kongeslanger, særlig *Lampropeltis triangulum*. Arten er en av de vanskeligste kongeslangene å holde, fordi føden er vanskelig å skaffe.

En voksen slange trenger et terrarium på minst 60 × 30 × 30 cm. Større er bedre, så lenge det er mange skjul. Lokket må slutte helt tett, fordi slangen kan presse seg gjennom svært små sprekker, og ventilasjonshullene må være så fine at den ikke kommer igjennom. Et høyt terrarium med lokket øverst gjør det vanskeligere for slangen å rømme.

Bunnsubstratet skal være 5-10 cm dypt og kunne graves i. Jord uten gjødsel blandet med kokosmuld og litt sand fungerer godt, og et lag med blader oppå gir skjul og holder på fuktigheten. Legg også biter av bark og korkbark som slangen kan krype inn under. Arten blir nervøs uten skjul og vil gjerne ha flere små, tettsittende skjul i begge ender. Avføring fjernes daglig, og hele bunnsubstratet skiftes hver 3.-4. måned. Slangen holdes alltid alene.

TEMPERATUR

Arten trenger en stabil, moderat temperatur uten sterke varmekilder. Om dagen skal det være 24-29 °C, varmest i den ene enden, og om natten 20-22 °C. Slangen soler seg ikke, men varmer seg under gjenstander som varmen har truffet, og varmelamper kan skade den.

En varm stue gir ofte nok varme. Ellers legges en liten varmematte under den ene enden, styrt av en termostat, slik at det er omtrent 28 °C under skjulet der, mens skjulene i den kjølige enden holder seg på omtrent 24 °C. Temperaturen må ikke komme over 30 °C. Vinterdvale er ikke dokumentert for arten i fangenskap; i naturen er den inaktiv i den kalde årstiden.

Les mer: Varme og temperatur Les mer: Vinterdvale og årstider

LUFTFUKTIGHET OG VANN

Terrariet skal være fuktig: 50-70 % relativ luftfuktighet, målt midt i terrariet. Bunnsubstratet skal være lett fuktig, men ikke vått, og ventilasjonen god, slik at det ikke mugner. Gi en bred, lav skål med friskt vann, som skiftes ofte.

Sett et fuktig skjul med fuktig sphagnum i den kjølige enden, og skift mosen jevnlig. Det hjelper slangen med å skifte hud i ett stykke. Skifter den hud i biter, er luften for tørr.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon

LYS OG UVB

Arten er nattaktiv og sky og liker ikke skarpt lys. UVB er ikke nødvendig, og det er ikke dokumentert om arten har nytte av det. Lyset i terrariet skal være svakt, og det skal være rikelig med skygge og skjul. Gi en tydelig dag og natt: omtrent 14 timer lys om sommeren og 10 timer om vinteren, styrt av en timer. Natten skal være helt mørk.

Les mer: Lys og UVB

FÔRING

Føden er det vanskeligste med *Lampropeltis elapsoides*. I naturen tar arten nesten bare skinker og andre slanke øgler og i mindre grad små slanger. Mange dyr, særlig unger, tar bare levende øgler og sulter heller enn å gå over til mus, selv om de blir tilbudt tinte øgler.

Noen dyr kan vennes til nyfødte mus når musen får lukt av øgle: den gnis med avføring fra en øgle eller legges inn i kroppshulen på en død øgle. Gi fôret om kvelden, før lyset slukkes. Gå over til frosne, tinte byttedyr så snart slangen tar dem. Unger fôres hver 5.-7. dag og voksne hver 10.-14. dag; disse intervallene er lånt fra andre kongeslanger. Byttet må ikke være bredere enn slangens bredeste sted.

ATFERD OG HÅNDTERING

Lampropeltis elapsoides er skjult og nervøs og viser seg oftest i skumringen og om natten. Den er en dyktig rømningskunstner, så lokket må alltid være lukket. Håndter den bare sjelden og kort, og la den krabbe opp på hånden i stedet for å gripe den. Når den er truet, prøver den først å flykte og kan bite, men den er liten og ufarlig. Sammen med andre slanger risikerer den å bli spist, og den spiser selv andre slanger, også artsfrender. Hold den alltid alene.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Alder ved kjønnsmodning er ikke dokumentert for arten. Kjønnene ligner hverandre, så kjønnsbestemmelse bør overlates til en erfaren holder eller en veterinær.

PARRING

I naturen parer arten seg fra slutten av mai til begynnelsen av juni, og både hanner og hunner parer seg med flere partnere. Det finnes ingen dokumentert metode for en kjølig periode eller for paring i fangenskap, og arten avles sjelden. Begge dyrene skal spise godt og være i god kondisjon før paring.

EGGLEGGING OG KULL

Hunnen legger egg i juni og juli. Kullet er på 4-12 hvite, avlange egg, som ofte klistrer sammen. I naturen legges de under råtnende tre og mellom steiner. I fangenskap får hunnen en eggleggingskasse med fuktig sphagnum eller vermikulitt.

INKUBASJON

Eggene flyttes til en boks med fuktig vermikulitt ved 27-29 °C. Fuktigheten i boksen skal være høy, men eggene må ikke ligge i vann. Ungene klekkes etter 40-65 dager, oftest omtrent to måneder. Temperaturen er lånt fra nære slektninger og ikke dokumentert for arten.

OPPDRETT AV UNGER

Ungene er 8-18 cm lange ved klekkingen og kan ha vanskelig for å komme i gang med å spise. De tar nesten bare små skinker og andre øgler, og mange tar ikke mus. Hold dem enkeltvis i små bokser med skjul og fuktig sphagnum. Unger bør bare stelles av erfarne holdere.

Helse og vanlige feil

Det er ikke beskrevet sykdommer som er spesielle for arten; de fleste problemene skyldes stellet. De typiske feilene er:

- Sult og avmagring, fordi slangen ikke tar annet enn øgler. Det er artens største problem i fangenskap.
- For tørr luft, som gir hudskifte i biter.
- Mugg og skjellråte på et vått bunnsubstrat med dårlig ventilasjon.
- Stress fra sterke lamper og for få skjul.
- Midd og andre parasitter. Kontroller huden jevnlig.

Sløvhet, avmagring og pustebesvær er tegn på sykdom. Oppsøk en veterinær med erfaring med krypdyr hvis slangen ikke spiser på flere uker eller virker syk.

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.